

Asia

Horisontti Eurooppa. Komission muutettu ehdotus Horisontti Eurooppa -ohjelman asetuksesta ja sen erityisohjelman päätöksestä.

Kokous

U/E/UTP-tunnus

U 70/2018 vp

Käsittelyvaihe ja jatkokäsittelyn aikataulu

Komissio antoi 27.5.2020 tiedonannon yhteensä 1,85 biljoonan euron EU:n elpymispaketista, jolla on tarkoitus vastata Covid 19-epidemian talousvaikutuksiin. Kokonaisuus sisältää kaksi tiedonantoa: *Euroopan h-hetki: korjaamalla ja kehittämällä parempaa seuraavalle sukupolvelle* ja *EU:n talousarvio Euroopan elpymissuunnitelman moottorina* sekä 21 lainsäädäntöehdotusta, mukaan lukien muutettu asetusehdotus EU:n monivuotiseksi rahoituskehikseksi 2021 - 2027, muutettu ehdotus neuvoston päätökseksi omiin varoihin liittyen sekä asetusehdotus uuden elpymisvälineen perustamiseksi.

Komissio antoi ehdotuksen Horisontti Eurooppa -ohjelmaa koskevasta asetuksesta 7.6.2018.

Horisontti Eurooppa -asetusehdotuksesta saavutettiin neuvoston ja Euroopan parlamentin yhteisymmärrys maaliskuussa 2019. Yhteisymmärrys ei sisältänyt budjettia, johtolauseita, liitettä IV synergioista muiden rahoitusohjelmien kanssa eikä liitettä kolmansien maiden osallistumisesta.

Neuvosto jatkoi johtolauseiden ja liitteen IV käsittelyä Suomen EU puheenjohtajuuskaudella saavuttaen niistä osittaisen yleisnäkemyksen. Muodollisia neuvotteluja Euroopan parlamentin kanssa ei ole aloitettu uudestaan, mutta epävirallisia keskusteluja on käyty säännöllisesti puheenjohtajamaan toimesta.

Komissio on antanut 29.5.2020 ehdotuksen Horisontti Eurooppa -ohjelman asetuksen ja sen erityisohjelmaa koskevan päätöksen muuttamisesta. Komission ehdotusta ei ole vielä aloitettu käsittelemään neuvostossa eikä Euroopan parlamentissa.

Suomen kanta

Komission muutettua rahoituskehusehdotusta vuosille 2021-2027 (MFF+) ja ehdotusta uudeksi elpymisvälineeksi tarkastellaan ja linjataan erikseen ehdotuksia koskevassa valtioneuvoston E-kirjeessä E 64/2020 vp.

Suomi korostaa T&I-toimien roolia koronaepidemian aiheuttamien haittojen vähentämisessä. Nykyisestä kriisistä ulospääsyn helpottamisessa on tärkeää panostaa erityisesti terveyteen, vihreään kasvuun ja digitalisaatioon kasvuun liittyvään T&I-toimintaan.

Suomi ottaa erikseen kantaa komission ehdotuksen rahoituksen mitoitukseen ja rahoituksen luonteeseen osana rahoituskehysneuvottelujen kokonaisuutta.

Pääasiallinen sisältö

Osana Euroopan elpymisvälineen (European Union Recovery Instrument - EURI) toimeenpanoa, Euroopan komissio julkaisi ehdotuksen muuttaa kolmea jo ehdotettua toimeenpano-ohjelmaa tai asetusehdotusta: Horisontti Eurooppa tutkimuksen ja innovoinnin puiteohjelma; Naapuruuden, kehityksen ja kansainvälisen yhteistyön väline sekä asetusehdotus Euroopan maatalousrahastosta maaseudun kehittämiseen. Tässä muistiossa käsitellään Horisontti Eurooppa -ohjelman osuutta, kahden muun ohjelman osuudet esitellään omissa U-jatkokirjeissään.

Komissio esittää, että elpymisvälineen mukaisia elpymis- ja palautumistoimenpiteitä toteutetaan tulevan rahoituskehityksen EU-ohjelmien kautta. Tästä syystä komissio on antanut muutosehdotuksen Horisontti Eurooppa -ohjelman asetuksesta, jotta mahdollistetaan rahoitus elpymisvälineestä ulkoisina käyttötarkoituksensa sidottuina tuloina varainhoitoasetuksen 21 artiklan 5 kohdan mukaisesti.

Komissio ehdottaa, että uudesta Euroopan elpymisvälineen rahoituksesta 13,5 mrd. euroa allokoitaisiin Horisontti Eurooppaan. Tämä elpymisvälineestä rahoitettava lisärahoitus olisi käytettävä komission ehdotuksen mukaan etupainotteisesti vuosina 2012-2024, siten että vähintään 60% rahoituksesta sidottaisiin ennen vuoden 2022 loppua.

Tätä rahoitusta esitetään käytettävän Euroopan kasvustrategian eli vihreän kehityksen ohjelman (European Green Deal) edistämiseen sekä terveyteen liittyvään tutkimukseen ja siinä erityisesti tartuntatauteihin (communicable diseases) varautumiseen.

Tätä varten komissio ehdottaa muutamia tekstilisäyksiä Horisontti Eurooppa -asetukseen ja Horisontti Eurooppa -erityisohjelmaan, joissa mainitaan mistä lisärahoitus tulisi sekä myös edellä mainittu käyttörajoitus.

Komissio perustelee tätä lisärahoitusta tarpeella vähentää Covid-19 -viruksen uusien aaltojen esiintymisen mahdollisuutta ja niiden vaikutuksia sekä myös tarpeella huolehtia vihreän kehityksen tavoitteiden saavuttamisesta uuden talouskasvun alkaessa.

EU:n oikeuden mukainen oikeusperusta/päätöksentekomenettely

SEUT Artiklat 173(3), 182(1) ja (4), 183 ja 188

Käsittely Euroopan parlamentissa

Euroopan parlamentti ei ole vielä aloittanut asian käsittelyä.

Kansallinen valmistelu

EU20, tutkimus- ja innovaatiojaosto, kirjallinen menettely 12.-15.6.2020
MFF-johtoryhmä 22.6.2020

Eduskuntakäsittely

-

Kansallinen lainsäädäntö, ml. Ahvenanmaan asema

-

Taloudelliset vaikutukset

Horisontti Eurooppa -ohjelman odotetaan tuottavan uutta ja parempaa tietoa ja teknologiaa sekä edistävän tieteellistä huippuosaamista. Lisäksi sillä uskotaan olevan myönteinen vaikutus kasvuun, kauppaan ja investointeihin ja merkittäviä myönteisiä sosiaalisia ja ympäristöllisiä vaikutuksia. Lisäinvestoinnit vihreään kasvuun ja tartuntatauteihin varautumiseen tukisivat myös Suomen panostuksia näiden aiheiden edistämiseen.

Merkittävät sosiaaliset ja ympäristövaikutukset on tarkoitus luoda levittämällä, hyödyntämällä ja ottamalla vastaan tieteellisiä tuloksia ja kääntämällä ne uusiksi tuotteiksi, palveluiksi ja prosesseiksi, mikä puolestaan auttaa saavuttamaan poliittiset tavoitteet sekä sosiaaliset ja eko-innovaatiot.

Suomalaiset yritykset, tutkimuslaitokset ja yliopistot ovat Horisontti 2020 -ohjelman aikana hyödyntäneet hyvin vihreän kehityksen (European Green Deal) aihealueen hakuja. On oletettavaa, että nyt ehdotettu lisäys hyödyttäisi suomalaisia osallistujia hyvin. Sama pätee myös tartuntatauteihin varautumiseen kohdennettavien resurssien hyödyntämiseen. Toteutettavat haut ovat erittäin kilpailuja, joten tarkkaa arvioita suomalaisten osallistujien mahdollisesti saamasta rahoituksesta on mahdotonta esittää. Horisontti2020 -ohjelmassa vastaavilla aihealueilla saantoprosentit ovat vaihdelleet 2,2% ja 3% välillä, keskiarvon ollessa 2,2%. Nämä saanto-osuudet ovat selkeästi maksusuuttamme suurempia.

Tässä asetuksen muutoksessa ehdotetun lisärahoituksen merkittävyyttä arvioitaessa on huomioitava, että komission samaan aikaan ehdottamassa EU:n monivuotisessa rahoituskehityksessä (MFF) vuosille 2021-2027 Horisontti Eurooppa -ohjelmalle ehdotetaan komission alkuperäiseen vuoden 2018 ehdotukseen verrattuna vähemmän rahoitusta, vuoden 2018 hinnoilla muutos 83,5 miljardista 80,1 miljardiin €.

Muut asian käsittelyyn vaikuttavat tekijät

-

Asiakirjat

8555/2020 RECH 222, COMPET 257, AGRI 164, AGRILEG 61, AGRISTR 361, AGRIORG 38, FIN 336, RESPR 18, POLGEN 64, CADREFIN 112, CODEC 459, RELEX 400 (COM(2020) 459), komission ehdotus muuttaa Horisontti Eurooppa -ohjelman asetusta ja päätöstä sen erityisohjelmasta.

ST 7942/2019, Tutkimuksen ja innovaatioiden puiteohjelma, Horisontti Eurooppa, sekä osallistumista ja tulosten levittämistä koskevat säännöt. Neuvoston ja Euroopan parlamentin yhteinen näkemys (common understanding);
COM(2018) 435, Tutkimuksen ja innovaatioiden puiteohjelma, Horisontti Eurooppa, sekä osallistumista ja tulosten levittämistä koskevat säännöt. Komission alkuperäinen ehdotus;
COM(2018) 436, Horisontti Eurooppa -ohjelmaa täydentävä erityisohjelma. Komission alkuperäinen ehdotus;

Laatijan ja muiden käsittelijöiden yhteystiedot

Timo Haapalehto TEM, timo.haapalehto@tem.fi, puh. 0295047218
Petteri Kauppinen OKM, petteri.kauppinen@minedu.fi, puh. 0295330147

EUTORI-tunnus

EU/2018/1218

Liitteet

Viite

Asiasanat	innovaatiot, jaosto tutkimus ja innovaatio (EU 20), tutkimus- ja kehittämistoiminta, tutkimus
Hoitaa	TEM
Tiedoksi	ALR, EUE, LVM, MMM, OKM, PE, PLM, SM, STM, UM, VM, VNK, VTV, YM
